

8. Ve dvojicích vytvořte dialogy. Představte se a řekněte, odkud jste (dialogy obměňujte).

9. Anna potkala neznámého chlapce. Dali se do řeči. Vymyslete vhodné dialogy.

Анна



Марк



Dialogy obměňujte, dbejte na výslovnost.

Pokuste se přečíst ruské rozpočítávadlo:

Эни, бэни, ріки, таки,
Буль, буль, буль, корáки, шмаки.
Эус, бэус, краснадэус – батс!



ДЕЛА ОТЛИЧНО, КАК ОБЫЧНО

2

Часть А



Naučte se následující slovíčka:

038 L02_A01



- | | |
|---|--|
| <p>Б банк, -а <i>m</i> – banka
 большóй – velký
 большáя – velká</p> <p>В ваш – váš
 внук, -а <i>m</i> – vnuk</p> <p>Г глазá, глаз <i>mn.</i> – oči
 гóрод, -а <i>m</i> – město</p> <p>Д две (две крóны) – dvě (dvě koruny)
 дом, -а <i>m</i> – dům</p> <p>Ж журнал, -а <i>m</i> – časopis</p> <p>З знакомый, -ого <i>m zpodst.</i> – známý</p> <p>К как – jak
 кошкa, -и <i>ž</i> – kočka
 красíвая – hezká, krásná, pěkná
 красíвые <i>mn.</i> – krásní, krásné, krásná
 красíвый – hezký, krásný, pěkný
 крóна, -ы <i>ž</i> – koruna</p> <p>М март, -а <i>m</i> – březen
 машíна, -ы <i>ž</i> – automobil, auto
 мнóго – hodně, mnoho
 мой – můj
 Москвá, -ы <i>ž</i> – Moskva</p> <p>Н наш – náš
 нóвый – nový
 нóвая – nová</p> | <p>О обычно – obvykle, obyejně
 отлíчно – výborně, skvěle
 óчень – velmi, velice</p> <p>П парк, -а <i>m</i> (в пáрке) – park (v parku)
 плóхо – špatně
 Прáга, -и <i>ž</i> – Praha
 проблéма, -ы <i>ž</i> – problém</p> <p>С семья, семьí <i>ž</i> – rodina
 сестрá, -ы <i>ž</i> – sestra
 собáка, -и <i>ž</i> – pes
 спасíбо – děkuji
 стáрая – stará
 стáрый – starý
 сын, -а <i>m</i> – syn</p> <p>Т там – tam
 твой – tvůj
 тóлько – jen, pouze
 том, -а <i>m</i> – díl (<i>knihy</i>)</p> <p>У Укрáйна, -ы <i>ž</i> – Ukrajina
 укрáинец, -нца <i>m</i> – Ukrajinec
 укрáинкa, -и <i>ž</i> – Ukrajinka
 ўлицa, -ы <i>ž</i> (на ўлицe) – ulice
 (на ulici/venku)</p> <p>Х хорóший – dobrý
 хорóшая – dobrá</p> |
|---|--|

Запомните! Zapamatujte si!

Как у тебя дела?	Jak se máš?
Как у вас дела?	Jak se máte?
Как дела?	Jak se máš/máte? Jak to jde? Jak je?
У меня всё хорошо.	Mám se dobře.
Так себе.	Ujde to.
У Виктора дела хорошо.	Viktor se má dobře.
У меня всё нормально.	Všechno je v pořádku.
У меня всё плохо.	Mám se špatně.
У меня дела отлично, как обычно.	Mám se skvěle, jako obvykle.
У меня тоже не очень хорошо.	Také se nemám nic moc.
У меня всё отлично.	Daří se mi skvěle. Mám se výborně.
У Ивана большая семья.	Ivan má velkou rodinu.
Доброе утро.	Dobré ráno.
С добрым утром.	Dobré ráno.
Добрый вечер.	Dobry večer.
Пока.	Ahoj. (při loučení)
Какая красивая!	Jak je ale hezká! Ta je ale nádherná!

Часть Б

Как у тебя дела?



Přečtěte si následující dialogy, poté si je poslechněte na nahrávce:



039 L02_A02

I.

Анна с Максимом в парке. Максим – друг Анны. Анна русская, она из России. Максим украинец, он с Украины.

- М: Привет, Анна! Как дела?
А: Максим! Это ты? Привет! У меня всё хорошо. А у тебя?
М: У меня тоже всё отлично. Вот моя новая собака.
А: Какая красивая! Как зовут твою собаку?
М: Собаку зовут Жучка. А где твой кот Матроскин?
А: Матроскин дома. Он там с Иваном.



040 L02_A03

II.

Виктор с Борисом на улице. Борис – знакомый Виктора. Борис из Москвы. Сестра Бориса в Праге.

- В: Привет, Борис! Как у тебя дела?
Б: Привет, Виктор! Так себе. А у тебя?
В: Ну, хорошо. А как сестра?
Б: Всё нормально. Она в Праге.
В: Привет от меня!
Б: Спасибо. Пока!
В: Пока!



Вýклад:




1. Фраза **Как дела?** je zkrácená podoba otázky Как идут ваши/твоя дела?, tedy Jak se máš/Jak se máte?
2. Slovní spojení **Какая красивая!** se do češtiny překládá jako Jaká je nádherná! Jak je ale hezký! (z kontextu – pes). V ruštině je slovo pes – собака ženského rodu.
3. Zapamatujte si, že Rusové při oslovení zpravidla nepoužívají 5. pád. Při pozdravu či volání je běžný 1. pád: Привет, Анна! Здравствуй, Борис!

Pamatujte:

КАК У ТЕБЯ/ВАС ДЕЛА?

Jak se máš/máte?

1. Пречтёте си následující krátké dialogy a zapamatujte si možné odpovědi na otázku Как делá?:

- a)  Здравствуй! Как делá? Здравствуй! Всё отлйчно. А у тебя?
У меня всё хорóшó.
- b)  Дóбрый день! Как у вас делá? Здравствуйте! У меня делá отлйчно, как обйчно. А у вас?
Так себя.
- в)  Привёт, Мáша? Как у тебя делá? Привёт, Кóстя! У меня всё плóхо. А у тебя?
У меня тóже не бчень хорóшó.

Podstatná jména rodu mužského zakončená na tvrdou souhlásku v jednotném čísle

Ačkoli jsme se ještě neseznámili s jednotlivými vzory skloňování podstatných jmen, všimněte si, že koncovky mužského rodu jednotného čísla zakončené na tvrdou souhlásku jsou při skloňování jednodušší než v češtině.

Pozorně si projděte uvedenou tabulku a zapamatujte si, že u podstatných jmen životných se shoduje 2. a 4. pád, zatímco u neživotných podstatných jmen se shoduje 1. a 4. pád. Ostatní koncovky jsou totožné.

Pád:	1.	2.	3.	4.	6.	7.
жйвотнй:	Максйм	Максыма	Максыму	Максыма	о Максйме	Максымом
нежйвотнй:	дом	дóма	дóму	дом	о дóме	дóмом

2. Vyskloňujte následující podstatná jména v jednotném čísle podle výše uvedené tabulky. Všechna slova jsou mužského rodu a v jednotném čísle mají stálý přízvuk. Rozlišujte podstatná jména жйвотнá a нежйвотнá:

Марк, гóрод, Максйм, друг, Вйктор, март, Ивán, парк;

3. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru:



1. К + 3. р. (брат, внук, Стас, дом, Вáцлав, друг) 2. Без + 2. р. (банк, брат, гóрод, журнал, Марк, Вйктор) 3. В + 6. р. (гóрод, дом, журнал, том, март, парк) 4. С + 7. р. (журнал, банк, Марк, друг, Максйм, внук) 5. Из + 2. р. (банк, том, дом, гóрод, парк, журнал) 6. О + 6. р. (парк, журнал, Пётер, Максйм, том, гóрод).

Vázání slov v řeči



Pozorně si přečtёте následující pravidla a několikrát по sobě si poslechnёте nahrávku s uvedenými příklady!



041 L02_A04

1. Vázání předložky s následujícím slovem začínajícím na samohlásku:

- в:** в Острáве, в Áфрике, в áрмии, в Ёндии, в Áльпах
из: из Острáвы, из Áфрики, из áрмии, из Ёндии, из Альп
к: к Острáве, к Áфрике, к áрмии, к Ёндии, к Áльпам
от: от Острáвы, от Áфрики, от áрмии, от Ёндии, от Альп
с: с Острáвой, с Áфрикой, с áрмией, с Ёндией, с Áльпами
об: об Острáве, об Áфрике, об áрмии, об Ёндии, об Áльпах

Раматуйте:

Предложку **в, из, об**, по kterých následuje slovo začínající samohláskou, **neztrácejí** svoji znělost!

пř.: в áрмии [vám'ii], из Áфрики [izáfr'ik'i], об Áфрике [л báfr'ikъ]

Pro předložky **от, об** platí pravidla „pozice ruského o před přízvukem“!

пř.: от Áфрики [л táfr'ik'i], об Áльпах [л báл'pъch]

Pro všechny předložky platí: následuje-li za předložkou slovo, které začíná na ruské měkké **и**, vyslovuje se toto **и** jako **ы**:

пř.: об Ёндии [л бáнд'ii], от Ёгоря [л тáггъ'ъ]

2. Váží se i taková sousední slova, kdy jedno končí samohláskou a druhé samohláskou začíná – př.: мáма Ивáна, пáпа Ёгоря; pokud se však jedná o dvě sousední slova, kdy první končí souhláskou a druhé souhláskou začíná, vázání je velmi oslabeno – př.: сóрок дóлларов, друг Максймá

4. Sami si několikrát přečtete následující spojení s předložkami. Dbejte na správnou výslovnost. Poté si poslechněte nahrávku a ověřte si správnost výslovnosti:



042 L.02_A05

с Ивáном, от Ёгоря, от Áнны, в Áфрике, в инститýте, об Ивáне, к Áнне, к Украýне, об Австра́лии, об Ирýне, от ико́ны

Часть В

У Ивáна большáя семья

1. Пřečtete si následující krátký text, poté si poslechněte nahrávku. Věnujte pozornost větám s předložkou **y**:



043 L.02_A06

У Ивáна большáя семья. У Ивáна пáпа Вáктор, мáма Лéна и сестрá Áнна. У Áнны хорóший друг Максýм. У Максýма нóвая собáка Жýчка. А у Áнны кот Матрóскин. А какáя семья у вас?

Sloveso mít v ruském jazyce

vazba **y** + 2. p. podstatného jména či osobního zájmena

V ruštině jsou v hojně míře zastoupeny věty s předložkovou vazbou **y** + **podstatné jméno** či **osobní zájmeno** ve 2. pádu. Takovým větám v češtině odpovídají věty se slovesem **MÍT** (vlastnit). Pozorně si přečtete následující příklady:

У нас кот Матрóскин.	Мáме kocoura Матроскина.
У вас кошка Мáшка.	Мáте ко́чку Ма́шку.
У Максýма нóвый журнал.	Махým мá nový časopis.
У сы́на тóлько стáрый том.	Сын мá pouze starý díl.
У Áнны крóна.	Анна мá korunu.
У Максýма собáка Жýчка.	Махým мá psa Жýчку.

V ruštině ale existují i takové věty, které jsou dobře známy i v češtině. **Pozor** ale v ruském slovosledu:

Максýм у вас.	Maxim je u vás.
Галýна у нас.	Galina je u nás.
Он у Максýма.	Он je u Maxima.
Мы у Áнны.	Мы jsme u Anny.

2. Doplňte do textu slova uvedená v závorce (neznámá slova pouze přečtete, nepřekládejte je):

(вас, нас, Максýма, Пéтера, Вáктора, Мáрка, тебá, Вáцлава)

- У собáка Жýчка.
- У кошка Мáшка.
- У нóвый журнал.
- У сто крон.
- У нáшего котá красýвые глазá.
- У нóвый дом.
- У нóвая машинá.
- У внук Дýма.

3. Doplňte podstatná jména mužského rodu ve druhém pádu. Věty přeložte:



- У (внук)..... кот Бáрсик.
- У (Ивáн) красýвый сад.
- У (брат) две крóны.
- У (Стас) нóвая собáка.
- У (друг) большáя семья.
- У (Пéтер) мáма Галýна.
- У (сын) друг Степáн.
- У (Алексáндр) мнóго проблем.

4. Z následujících slov sestavte jednoduché věty. Použijte vazbu **y** + **podst. jm.** Poté poslouchejte, opakujte po nahrávce:



Мáрк, дом → У Мáрка дом.

044 L.02_A07

- Максýм, машинá
- Ивáн, внук
- Вáктор, кот
- Вáцлав, том
- Пéтер, собáка
- Стас, кошка

5. V několika větách řekněte, kdo co má. Použijte vazbu **y** + **podst. jm./osobní zájmeno**. Nezapomeňte, že po předložce **y** musí následovat buď **podstatné jméno**, nebo **zájmeno** ve 2. pádu!

- У тебá ...
- У нас ...
- У вас ...
- У Максýма/Пéтера/Вáктора ...

Naučte se následující pozdravy:

Доброе утро!	Dobré ráno!
С добрым утром!	Dobry večer!
Добрый вечер!	Dobrou noc
Спокойной ночи!	

6. Doplňte pozdrav podle časového údaje; použijte fráze, uvedené v závorce (доброе утро, с добрым утром, добрый день, добрый вечер, спокойной ночи):

13:00, Галина!	19:00, Иван!
21:00, Максím!	12:00, Вацлав!
15:00, Лена!	10:00, Анна!
09:00, Виктор!	22:00, Мария!

Všimněte si, že oslovujeme 1. pádem!



045 L02_A08

Sloveso jmenovat se

Pamatujte:

Vazba **Как вас зовут?** se pojí vždy s 2. pádem. Některá zájmena ve 2. pádu už znáte, další se naučte. Přečtěte si a poslechněte následující příklady, věnujte pozornost osobním zájmenům ve 2. pádu:

Меня зовут Виктор.	Jmenuji se Viktor.
Как тебя зовут?	Jak se jmenuješ?
Как его зовут?	Jak se jmenuje (on)?
Как её зовут?	Jak se jmenuje (ona)?
Нас зовут Поповы.	Jmenujeme se Popovovi.
А как вас зовут?	Jak se jmenujete?
Как их зовут?	Jak se jmenují? (pro všechny rody)

7. Tvořte věty podle vzoru. Poté opakujte po nahrávce:

046 L02_A09

Вот мой сын Степан. → Его зовут Степан.

- Вот моя сестра Наташа.
- Вот семья Поповых.
- Вот брат Егор.
- Вот собака Жучка.
- Вот мы, Орловы.
- Вот кот Матроскин.
- Вот чешка Ева.
- Вот наш внук Стас.
- Вот семья Ивановых.
- Вот словачка Мария.

Skloňování zájmen наш/наш, ваш/ваш (mužský rod)

1.	наш	ваш
2.	нашего	вашего
3.	нашему	вашему
4.	наш/нашего	ваш/вашего
6.	о нашем	о вашем
7.	нашим	вашим

Pamatujte:

- Ve tvarech 2. pádu (a 4. pádu u životných podst. jmen) **нашего**, **вашего** se ruské r čte jako v [náš'vŭ], [váš'vŭ], stejně tak jako 2. pád osobního zájmena он – его [jivó].
- U životných podstatných jmen se 2. p. = 4. p., u jmen neživotných se shoduje 1. p. = 4. p.!

8. Doplňte správný tvar zájmen наш a ваш podle vzoru:

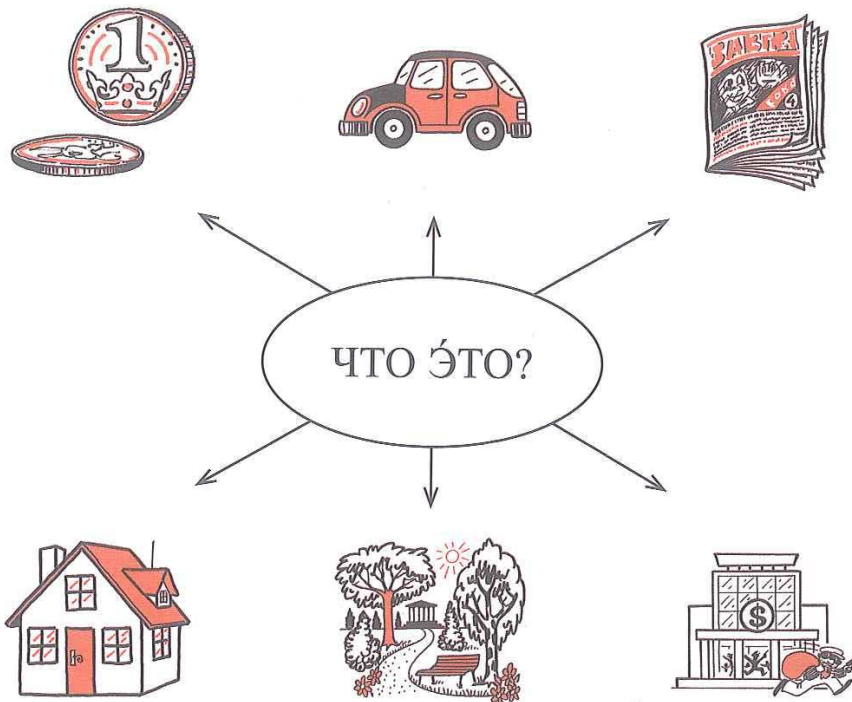


к сыну и брату → к **нашему** сыну и **вашему** брату

- без брата и сына 2 в томе и журнале 3. из парка и дома 4. в городе и доме 5. с сыном и братом 6. о томе и журнале 7. к другу и внуку 8. без сына и внука 9. из города и дома 10. с городом и парком 11. к внуку и брату 12. из дома и парка 13. с журналом и томом 14. о доме и городе

9. Pamatujete si slovíčka? Odpovězte na otázku ЧТО ЭТО?/CO JE TO?

! Nezapomeňte, že v ruském slově **что** se **ч** vyslovuje jako **ш** [što]!



Покусте се přečíst ruské říkanky:

У Сашки в кармашке шишки и шашки.
У Иваськи рубашка, у рубашки кармашки.



ЧТО? ГДЕ? КОГДА?

3

Часть А



Нaučте се následující slovíčka:

047 L03_A01



- Б** бесéдовали (онí) – povídali si, povídaly si
библиотека, -и ж – knihovna
- В** вéчером – večer *přisl.*
вмéсте – spolu
внúчка, -и ж – vnučka
всегдá – vždy
вчэрá – včera
- Г** где – kde
говорíли – mluvili, mluvily
городскóй, -áя, -бе, -íе – městský
- Д** дéвушка, -и ж – dívka, slečna
дéтство, -а s (с дéтства) – dětství (z dětství, od mlada)
дорогóй, -áя, -бе, -íе – drahý
дóчка, -и ж – dcera
дружба, -ы ж – přátelství
- Ж** ждáть (жду, ждéшь, ждут) – čekat (čekám, čekáš, čekají)
живúт – žijí
- З** зáвтра – zítra
здéсь – tady, zde
знакóмы (онí знакóмы) – znají se
- И** идéя, -éи ж – nápad, myšlenka
извинíте – promiňte (při vykání)
истóрия, -ии ж – příběh *zde*
- К** кáждый, -ая, -ое, -ые – každý
как – jak
- клуб, -а *m* (в клубе) – klub (v klubu)
кнíга, -и ж *mn.* кнíги, книг – kniha
когда – kdy
конфéта, -ы ж – bonbón, cukrovinka
- Л** лимон, -а *m* – citrón
литератúра, -ы ж – literatura
лицó, -á s – obličej
люди, -éи *mn.* – lidé
- М** малéнький, -ая, -ое, -ие – malý
медсестра, -ы ж – zdravotní sestra, ošetrovatelka
молодóй, -áя, -бе, -íе – mladý
мяч, -á *m* – míč
- Н** неразлúчный, -ая, -ое, -ые – nerozlučný
ноутбúк, -а *m* [но] – notebook
- О** окнó, -á s – okno
отлúчно – výborně
- П** пáрень, -рия *m* – chlapec, kluk, přítel
писáтель, -ля *m* – spisovatel
подрúга, -и ж – kamarádka
почемú – proč
профéссия, -ии ж – povolání, zaměstnání
- Р** рéдко – zřídka
- С** скамéйка, -и ж (на скамéйке) – lavička (na lavičce)
скóро – brzy
слóво, -а s – slovo